

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 0850812201

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
22 april 2021

Remiss av Trafikförändringar i SL-trafiken 2021/2022

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2021/377

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat en remiss från trafikförvaltningen inom Region Stockholm till bland annat Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande. Remissen handlar om förslag till trafikförändringar i SL-trafiken under 2021/2022 (T22).

Stadsdelsförvaltningen tycker att det är positivt att ett beslut tagits om att långsiktig hållbarhet står i fokus för trafikförsörjningsprogrammet. Det är också tillfredsställande att de övergripande målen för trafikförsörjningsprogrammet handlar om att planera transportsystemet så att kollektivt resande främjas, att utveckla smarta kollektivtrafiksystem som hushållar med resurser och att kollektivtrafiken ska bidra till ökad jämlikhet och jämställdhet.

Förvaltningen ser positivt på trafikförvaltningens målsättning att upprätthålla full trafik under 2021 trots de förändrade resenivåerna på grund av pandemin. Förvaltningen har vidare förståelse för att trafiken måste anpassas utifrån redovisad prognos som uppskattar att resandet under 2022 kommer att uppgå till omkring 80% av 2019 års nivåer.

Förvaltningen noterar att remissen endast i mycket begränsad omfattning beskriver förslag till trafikförändringar vad gäller busstrafiken i innerstaden. Förvaltningen förutsätter därmed att inga förändringar av trafiken, utöver det som anges i remissen, är planerade.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat trafikförvaltningens remiss inför trafikförändringar under 2021/2022 till samtliga stadsdelsnämnder, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsledningskontoret. Remisstiden sträcker sig till den 28 maj 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 12 april 2021 och i rådet för funktionshindersfrågor den 13 april 2021.

Ärendet

Trafikförvaltningen inom Region Stockholm har påbörjat arbetet med trafikförändringar inför tidtabellsskiftet i december 2021 (T22). Årets trafikförändringsremiss är präglad av pandemin och de förändrade resandenivåer som förväntas med anledning av pandemin. Under 2020 sjönk trafikförvaltningens resandeunderlag med nära 50 procent jämfört med 2019, och resandet bedöms vara fortsatt begränsat även under 2021.

Under 2020 har trafikförvaltningen upprätthållit full trafik under pandemin, och även förstärkt busstrafiken med cirka 50 000 extra avgångar samt kört fler långa tåg än vanligt. Även för 2021 har trafikförvaltningen som målsättning att upprätthålla full trafik och planerar för att på sikt, när restriktionerna hävts, få tillbaka resenärerna till kollektivtrafiken.

Trafikförvaltningens bedömning är att pandemin kommer att skapa ett förändrat resandebeteende även efter att restriktioner hävts. För 2022 prognosticerar trafikförvaltningen att resandet når omkring 80% av 2019 års nivåer. Den lägre nivån för 2022 baseras på antaganden om ett ökat distansarbete och en kvarvarande effekt av oro för trängsel och smitta samt ökad arbetslöshet.

I remissen anges att trafikförvaltningen, utöver de ordinarie grunderna för trafikplanering¹, behövt ta hänsyn till den prognosticerade lägre resandenivån i syfte att fortsatt säkerställa att regionens ekonomiska medel används så effektivt som möjligt.

Södermalms stadsdelsförvaltning
Avdelningen för stadsmiljö

Medborgarplatsen 25
Box 4270
102 66 Stockholm
Växel 08-508-12-000
Fax
soder@stockholm.se
stockholm.se

¹ Bland annat kommunala bebyggelseplaner, resandestatistik, driftsättning av egna infrastrukturinvesteringar, strategiska planer och synpunkter från kommunerna.

Trafikförsörjningsprogrammet

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet är regionens viktigaste styrdokument för kollektivtrafikens utveckling. Under 2017 beslutade landstingsfullmäktige om ett reviderat trafikförsörjningsprogram där långsiktig hållbarhet är ledordet. Programmet pekar ut de långsiktiga målen för kollektivtrafiken som alla aktörer i länet ska arbeta mot tillsammans. Det omfattar både upphandlad och kommersiell trafik och rör alla trafikslag, såväl buss- och spårtrafik som färdtjänst och kollektivtrafik på vatten.

Övergripande mål

Trafikförsörjningsprogrammet har tre övergripande mål:

Ökat kollektivt resande

Länets befolkning väntas öka från dagens 2,2 miljoner invånare till knappt 2,9 miljoner år 2030. Det ställer krav på att kollektivtrafiken kan utvecklas i samma takt och att hela transportsystemet planeras så att kollektivt resande kan främjas framför privatbilism.

Smart kollektivtrafiksystem

Kollektivtrafiken ska utvecklas på ett sätt som hushållar med samhällets resurser. Den ska vara miljöanpassad, säker och resurseffektiv.

Attraktiv region

Kollektivtrafiken ska bidra till ökad jämlikhet och jämställdhet genom att skapa tillgänglighet till arbete, service och fritidsaktiviteter utifrån olika behov och förutsättningar.

Hållbar utveckling

Framtidens kollektivtrafik måste planeras utifrån fokus på hållbar utveckling. Därför genomsyrar hållbarhet alla mål i det reviderade trafikförsörjningsprogrammet. Hållbar utveckling består av tre delar:

- Ekologisk hållbarhet
- Social hållbarhet
- Ekonomisk hållbarhet

Trafikförändringsprocessen

Trafikförvaltningen planerar och genomför trafikförändringar inom ramen för den så kallade trafikförändringsprocessen. Det är en flerårig process vilken kan skilja sig något åt beroende av avtalstyp.

Under det första året samlas bakgrundsinformation in och analyseras. Under det andra året används bakgrundsinformationen till att

utreda och forma förslag till trafikförändringar. Förslaget till förändringar remitteras i februari till länets kommuner och funktionshinderorganisationer. En slutlig sammanvägning av förslag och synpunkter görs under sommar och tidig höst tar trafikförvaltningen fram offertförfrågningar och beställer trafiken vad gäller produktionsavtalen. För incitamentsavtal inkommer trafikutövare med förfrågan om att genomföra trafikförändring varvid trafikförvaltningen godkänner eller avslår förfrågan. Trafiknämnden informeras om beslutade förändringar under hösten. Dokumenten skickas även ut till remissinstanserna. Det ordinarie tidtabellskiftet sker sedan i mitten december.

Planera för kollektivtrafiken – Trafikförvaltningens riktlinjer

I remissen anges att det ska vara en självklarhet för alla att kunna välja att resa kollektivt. Trafikförvaltningens riktlinjer syftar till att skapa samsyn hos alla som arbetar med infrastruktur och utför eller planerar SL:s trafik. I remissen framhålls att trafikförvaltningen inte har rådighet eller möjlighet att ställa krav på all infrastruktur. Man ser dock från förvaltningens sida starka skäl att driva ett visst förhållningssätt för att säkerställa exempelvis busstrafikens framkomlighet och villkor på alla vägar och körytor. I remissen påtalas vikten av att trafikförvaltningen på tidigt stadium är delaktig i den fysiska planeringen och utformningen.

Trafikförvaltningens löpande dialog med kommunerna

Denna remiss är en del av den dialog som trafikförvaltningen har med kommunerna. Dialogen sker i löpande mötesserier, kommunernas plansamråd samt årlig remiss om trafikförändringar. Trafikförvaltningen har vidare dialog med kommunerna inom ramen för kommunernas planarbete och andra specifika projekt och utredningar.

Utöver ovan nämnda möten med kommunerna så kommer trafikförvaltningen att hålla möten om pendeltågstrafiken och pendeltågssystemet. Dessa möten ska innehålla information om hur pendeltågstrafiken planeras, både vad gäller kommande tågplaner och mer långsiktiga frågor.

Avtalstyper

Trafikförvaltningen har olika typer av trafikavtal för olika trafikområden. Det finns två huvudtyper av avtal, samt blandningar av dessa. Det är så kallade produktionsavtal samt incitamentsavtal. Trafikförvaltningen samt trafikutövaren har olika roller i de olika avtalstyperna. I produktionsavtal styr trafikförvaltningen trafiken och trafikförändringar i större utsträckning, och trafikförändringar sker vid tidtabellskiftet i december. För incitamentsavtal styr

trafikutövaren över utbudsförändringar inom ram för en enligt avtal fastställd grundtrafik, med hänsyn till avtalsbestämda gränser för trängsel.

Förslag på trafikförändringar uppdelat per trafikslag

I det följande ges en kort redovisning av de delar av trafikförvaltningens remiss som kan beröra Södermalms stadsdelsområde.

Tunnelbana

Trafikförändringar

Inom ramen för den årliga genomlysningen av tunnelbanetraffiken ser trafikförvaltningen över eventuella behov av justeringar med utgångspunkt i resenärsunderlaget. Inför T22 fortsätter arbetet med att anpassa kvällstrafiken till nya fordon på röd linje.

Trafikförvaltningen ser över möjligheten att korta linjesträckningen, på gröna och röda linjer, eller dra in insatstågen i mellan-, kvälls- och helgtraffiken. Förslaget ger en något reducerad turtäthet på sträckan Odenplan-Alvik och Liljeholmen-Mörby Centrum.

Pendeltåg

Trafikförändringar

I stort sätt innebär tågplan T22 motsvarande trafik som gällande tågplan (T21). Osäkerheten kring vilka resandemängder som trafikåret kommer att möta kan komma att hanteras genom att anpassa tåglängder till det behov som visar sig råda under tågplanen.

Trafikstörande arbeten

I likhet med tidigare år kommer spårarbeten påverka trafiken. Även under år 2022 drabbar detta främst Mäljarbanan (Barkarby – Stockholm). Trafiken ersätts vid avstängningarna av buss och tunnelbana.

Underhållsarbeten i Solnatunnelnarna måndag 4 juli 2022 – söndag 7 augusti 2022 medför enkelspår genom Solna, vilket i sin tur medför att vissa tåg inte stannar i Solna. Tågens tider justeras också för att enkelspårstrafiken ska fungera.

Trafikutveckling T23 och framåt

Eftersom trafikutvecklingen drivs av resandet finns det relativt stora osäkerheter i hur den framtida trafikutvecklingen ter sig. Den osäkerheten gäller inte minst för utvecklingen i närtid. Inför varje tågplan görs en översyn av tåglängderna vilket är ett viktigt verktyg för att anpassa utbudet till efterfrågan.

Sjötrafik

Pendelbåtlinje 89 Ekerö – Stockholm

Trafikförvaltningen undersöker möjligheten att anlöpa Gamla stan med linje 89 för att ge resenärer närmare koppling till tunnelbanenätet i Stockholm.

Linje 84 Stockholm – Norra Lagnö – Ålstäket (Värmdö)

Ny pendelbåtlinje 84 på sträckan Strömkajen-Slussen-Riset-Koviksudde-Norra Lagnö-Ålstäket. Beslut om eventuellt genomförande kommer att fattas senare under 2021.

Buss

Linje 71 Slussen – Jarlaberg

Linje 71 är ofta drabbad av förseningar och omläggningar och under kommande år behöver trafiken underlättas i området vid Nacka Forum och på Järlaleden. Linje 71 har ett lågt resande i relation till linjens höga turtäthet. Därför föreslås att linje 71 och linje 403 slås samman till en ny linje. Den nya linjen föreslås fortsatt heta linje 71 och avgå från Slussen övre med linjesträckning Glasbruksgatan - Östervägen. På så sätt bibehålls trafikeringen på sträckan Glasbruksgatan - Sickla allé samt till Hästhagen.

Sträckan Sickla allé - Nacka Forum får med förslaget lägre turtäthet. Sträckan försörjs dock även fortsättningsvis av linje 821 och 840 samt av annan kollektivtrafik inom gångavstånd.

Lokalbanor

Saltsjöbanan

Banan kommer att vara avstängd mars – december för byggnation av två nya mötesstationer. Inga övriga trafikförändringar planerade för 2022.

Synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att det är positivt att ett beslut tagits om att långsiktig hållbarhet står i fokus för trafikförsörjningsprogrammet. Det är också tillfredsställande att de övergripande målen för trafikförsörjningsprogrammet handlar om att planera transportsystemet så att kollektivt resande främjas, att utveckla smarta kollektivtrafiksystem som hushållar med resurser och att kollektivtrafiken ska bidra till ökad jämlikhet och jämställdhet.

Förvaltningen ser positivt på trafikförvaltningens målsättning att upprätthålla full trafik under 2021 trots de förändrade resenivåerna på grund av pandemin. Förvaltningen har vidare förståelse för att trafiken måste anpassas utifrån redovisad prognos som uppskattar

att resandet under 2022 kommer att uppgå till omkring 80% av 2019 års nivåer.

Förvaltningen noterar att remissen endast i mycket begränsad omfattning beskriver förslag till trafikförändringar vad gäller busstrafiken i innerstaden. Förvaltningen förutsätter därmed att inga förändringar av trafiken, utöver det som anges i remissen, är planerade.

Förvaltningen välkomnar trafikförvaltningens initiativ till att undersöka möjligheten att anlöpa Gamla stan med båtlinje 89, som går mellan Ekerö och Stockholm, detta för att ge resenärer närmare koppling till tunnelbanenätet.

I remissen uppges att Saltsjöbanan ska vara avstängd under perioden mars – december 2022 för byggnation av två nya mötesstationer. I remissen anges inte någon information om ersättningstrafik under den period som banan är avstängd. Förvaltningen förutsätter att ersättningstrafik är inplanerat.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Andreas Evestedt
Avdelningschef

Bilaga

Remiss av Trafikförändringar i SL-trafiken 2021/2022 (T22).

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2021-04-01
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2021-04-01